

ONE VISION, ONE PLATFORM, ONE COMPANY – POWER OF ONE¹ **CZY NOWY SYSTEM BIBLIOTECZNY ZREWOLUCJONIZUJE BIBLIOTEKĘ?**

Dokładnie dziesięć lat temu w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu rozpoczęła się komputeryzacja biblioteki. Ustalono główne parametry działania programu Horizon, wypełniono dokumentację preinstalacyjną, a firma Dynix zaprojektowała bazę. Po miesiącach szkoleń pracowników, wyjaśnianiu napotkanych trudności wdrożono system biblioteczny - wspólny dla całego Uniwersytetu oraz całego środowiska akademickiego państwowych uczelni Poznania². Horizon jak się okazało nie był i nie jest, podobnie, jak i inne, systemem idealnym. Nieustanne upgrade bazy do dziś coraz bardziej dostosowują program do potrzeb pracowników oraz czytelników, umożliwiać im nie tylko dostęp do elektronicznych katalogów, ale także pozwalać na zamawianie i rezerwację książek czy też kopii z artykułów. Dziesięć lat temu nikt pewnie nie przypuszczał, że technika rozwijać się będzie w aż tak galopującym tempie. Mało kto wyobrażał sobie korzystanie z bibliotecznego katalogu poprzez telefon komórkowy, czy informowanie czytelników o terminie zwrotu wypożyczonych książek pocztą elektroniczną. Zacieranie granic między państwami przyczyniło się do wymiany myśli technologicznej na tyle, że dzisiaj polskie biblioteki, aż tak nie odbiegają od swoich zachodnich siostr. Głos polskich bibliotek jest słyszalny. Z nim oraz nowymi postulatami liczą się producenci oprogramowań bibliotecznych i dostosowują je do zmieniających się potrzeb.

Kiedy mowa o systemie bibliotecznym, który ma odmienić życie pracowników i użytkowników, a może trafniej określić ich mianem klientów bibliotek, nie sposób nie postawić sobie pytania czy będzie on lepszy, czy wyjaśni dotychczas nierozwiązane problemy, czy bibliotece przyniesie jakieś innowacje, czy zmieni pracę bibliotekarzy, ułatwi, a może utrudni czytelnikom dostęp do wiedzy. Jeszcze kilka miesięcy temu głośno było o tajemniczym systemie Corinthian – Horizonie w wersji 8.0. W Poznaniu na specjalnej konferencji przedstawiano zalety i odmienność tej wersji od wszystkich poprzednich.

¹ "One vision, one platform, one company. Power of one" (Jedna wizja, jedna platforma, jedna społeczność. Moc jedności) Hasło przewodnie firmy SirsiDynix, wprowadzające w nowy zintegrowany system biblioteczny (ILS) Rome.

² A. Rucińska, A. Jazdon. Wdrożenie systemu bibliotecznego HORIZON w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu oraz w bibliotekach systemu biblioteczno - informacyjnego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. < <http://www.pfsl.poznan.pl/horyzonty/hor2.html> > [dostęp: 2007-05-28].

Corinthian był krokiem naprzód. Przede wszystkim w swych założeniach miał być on systemem otwartym, z dynamiczną strukturą wielopoziomową. Dzięki takim rozwiązaniom klienci Horizona nie byłiby zmuszeni do korzystania jedynie z bazy Sybase, ale także z takich jak Oracle, Microsoft SQL Server lub IBM bez dodatkowych opłat. Architektura wielopoziomowa miała umożliwić w Corinthianie obsługę „thin clients”, dzięki czemu oprogramowanie klienta uruchamiałoby się z poziomu przeglądarki internetowej, a wszelkie upgrady nie byłyby skomplikowanym procesem trwającym kilka dni, lecz automatycznym, niewidocznym dla użytkownika i nie blokującym jego pracy. Czyelnicy w systemie Corinthian poprzez internet uzyskaliby dostęp do szerokiego spectrum wiedzy zebranej w portalach nazwanych Horizon Information Portal oraz Horizon Digital Library. W przeciwieństwie do dotychczasowego WebPAC`a każdy korzystający z HIP (Horizon Information Portal) miałby prawo do personalizacji wyglądu własnego portalu po procedurze logowania. Użytkownik mógłby programować dystrybucję informacji, przeszukiwać bazę zarówno w sposób prosty, jak i bardziej złożony. Oczywiście dzięki nowoczesnemu oprogramowaniu istniałaby możliwość identyfikacji czytelników poprzez zdjęcia przechowywane w bazie, a także ułatwione zostałyby procedury płatności, czy też korzystanie z chipowych kart studenckich, będących jednocześnie kartami bibliotecznymi.

Powyższe zdania jeszcze niedawno mogłyby szokować. Dziś dla osób odwiedzających strony internetowe bibliotek amerykańskich, Europy zachodniej, personalizacja w korzystaniu z portali biblioteczných, jest niejako normą. Ci niezwiązani z konkretną biblioteką, tzw. guest, mają dostęp jedynie do katalogu on-line. Wystarczy zalogowanie do systemu, by korzystać nie tylko do możliwości zamawiania, rezerwacji i sprawdzania stanu własnego konta, ale także z szeregu usług dostępnych jedynie dla pełnoprawnych użytkowników. Personalizacja miała również dopasować profil do urządzenia, z którego użytkownik łączyłby się z portalem. Przedstawiciele Dynixa zakładali, że czytelnicy prócz komputerów będą chcieli korzystać z usług biblioteki także za pomocą telefonów komórkowych, palmtopów, czy też wzorowanych na notebookach tabletów PC oraz urządzeniach, jakie dopiero pojawiają się na rynku. Większą uwagę zaczęto zwracać ku sieciom bezprzewodowym, punktom wolnego dostępu do Internetu, dzięki którym w wielu miejscach na terenie miast, uczelni, kampusów, a także na korytarzach i w biblioteczných czytelních użytkownicy będą mogli korzystać z oferty systemu bibliotecznego³.

³ M. Majorkowski, G. Jacobs. Wizja Dynix. W: Vision2709.ppt. <ftp://ftp.informa.poznan.pl> [dostęp: 2007-05-28].

Kiedy Dynix kreślił niezwykle interesującą wizję przyszłości bibliotek trudno było przewidywać, że po dwóch latach ulegnie ona dalszym przeobrażeniom. Przyczynkiem do tego stała się niedawna fuzja firm Dynix i Sirsi, która pobudziła zarządzających do stworzenia systemu, o jeszcze bardziej intrygującej nazwie kodowej Rome. Dla tych, którzy na co dzień mają przyjemność pracować z systemem bibliotecznym Horizon to wiadomość o tyle sensacyjna, że w miejsce dotychczasowego Horizona otrzymają zupełnie nowy system biblieczny. Rzym ma być doskonalszy niż dotychczasowy produkt Dynixa oraz jeszcze bardziej mobilny, niż Unicorn firmy Sirsi. W założeniach programowych ma odmienić pracę bibliotek, konsorcjów bibliecznych oraz samych użytkowników. Majowa konferencja w Barcelonie – pierwsza z udziałem Keitha Sturgesa, prezydenta SirsiDynix International oraz przedstawicieli dwóch zespolonych firm z całego świata, w tym z Polski, nie przyniosła co prawda oczekiwanej, wstępnej prezentacji programu, ale wskazała kierunek, w którym firma będzie chciała podążać.

Rome w oczach twórców

W dostępnych materiałach o nowym systemie bibliotecznym mowa jest o Rzymie, jako platformie idealnej. Twórcy zwracają uwagę na architekturę programu, w którym podkreślają otwartość i wszechstronność w zarządzaniu biblioteką. System ten z powodzeniem może być umieszczony na platformach Sun Solaris, HP-UX, IBM AIX, Windows, Intel albo Suse Linux, zaś stacje robocze powinny być zaopatrzone w system operacyjny Windows 2000, XP, Mac OS X, o rekomendowanej prędkości 1 GHz, pamięci 1 GB oraz rozdzielczości ekranu 1024 x 768 albo lepszej⁴.

Rome ma przede wszystkim dostarczyć klientom najwyższej jakości usług, co więcej być tak zaprojektowany, aby dostosowywać się do aktualnych zmian na rynku, nowych technologii oraz wciąż rosnących potrzeb bibliotek i ich użytkowników. Dla dotychczasowych partnerów Horizona pocieszającym nie będzie na pewno fakt, że cała struktura zbudowana zostanie na podwalinach Unicorna, którego liczba użytkowników z grupy library staff – czyli bibliotekarzy oraz library patrons – czytelników sięga ponad 300 milionów na całym świecie. Co za tym idzie – bibliotekarzy pracujących w Horizonie czeka olbrzymia praca przy wdrożeniu Rome, poznaniu jego filozofii i specyfikacji⁵. Prócz samego programu, który przyniesie za sobą innowacje w postaci portalowego, bardziej przyjaznego

⁴ Rome Hardware Information. <<ftp://ftp.informa.poznan.pl>> [dostęp: 2007-05-28].

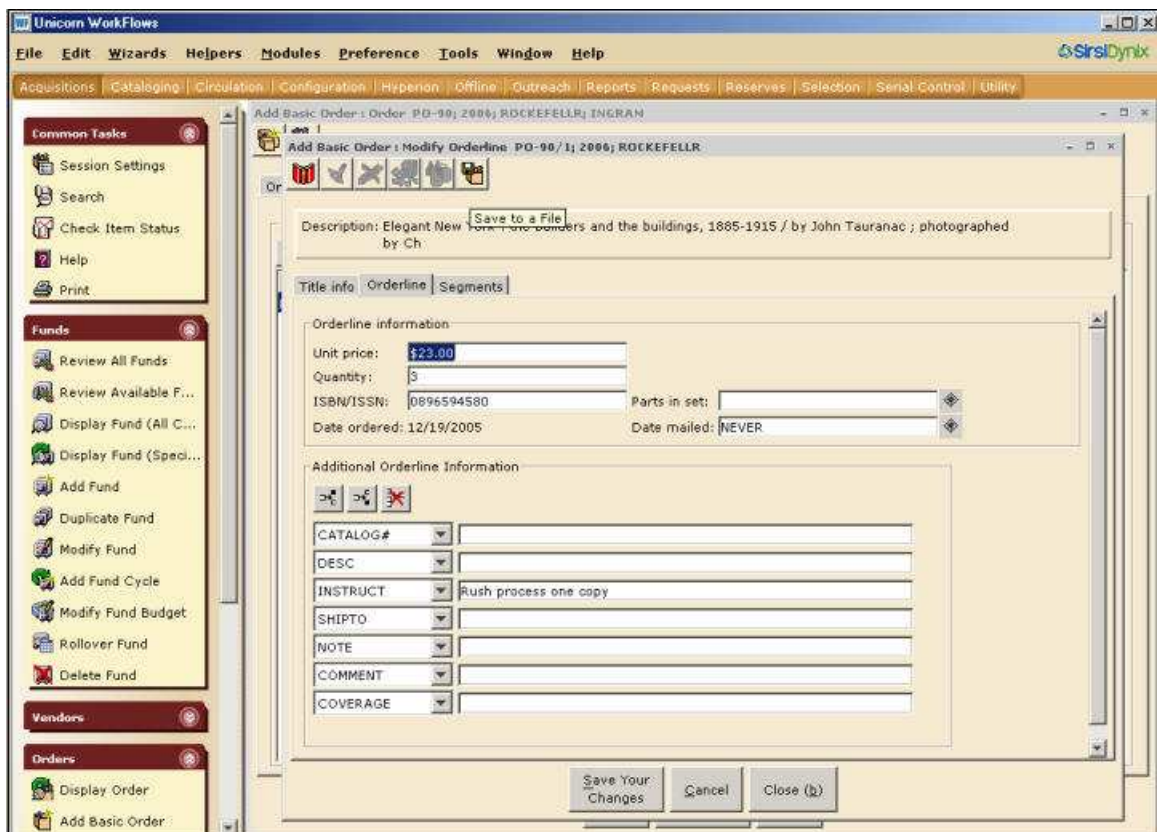
⁵ Overview of the New SirsiDynix Library Technology Platform Code-named "Rome". <http://www.sirsidynix.com/Resources/Pdfs/Solutions/Products/Rome_Technical_Overview.pdf> [dostęp: 2007-05-28].

wizażu dla administratorów i osób pracujących w modułach gromadzenia, katalogowania i udostępniania, Rzym zawierał będzie unowocześnienia, których do tej pory brakowało systemom bibliotecznym. Twórcy, analizując rynek, zwracając uwagę na zapotrzebowania czytelników dodali do swojego programu podłączenia do zbiorów zdigitalizowanych, źródeł elektronicznych, otwarte adresy URL, szczegółowe raporty statystyczne, a także dodatkowe panele dla zarządzających biblioteką. Jednym słowem zintegrowany system biblieczny powinien zawierać to wszystko, co łączy katalog on-line, bibliotekę cyfrową, a także platformę źródeł elektronicznych⁶. Talin Bingham – szef technologiczny firmy SirsiDynix tłumacząc konieczność wprowadzenia Rome wskazał na użytkowników. To oni: chcą już teraz nowego oprogramowania do pracy, przyszłościowej platformy ILS, łatwiejszego panelu do zarządzania konsorcjami bibliotecznymi, zróżnicowanych mechanizmów wyszukiwawczych. Zwracają przy tym uwagę na potrzebę wykorzystywania w nowym systemie przeszukiwarki Google, serwisu Amazon, kanałów RSS oraz narzędzi należących do dzisiaj coraz bardziej powszechnego Web 2.0. Słynną sentencję „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu” zarządzający firmą SirsiDynix potraktowali jako motto przewodnie swojego systemu i filozofię jej działania w nadchodzącym okresie. Nie oznacza to, że twórcy na siłę zmuszają klientów do zakupu nowego oprogramowania, a wręcz przeciwnie do spokojnego przejścia na tę wersję w pewnym odstępie czasu⁷. Pierwszą odsłonę Rome przewiduje się na czwarty kwartał tego roku, a wersję finalną Rome v1 na 2008 rok.

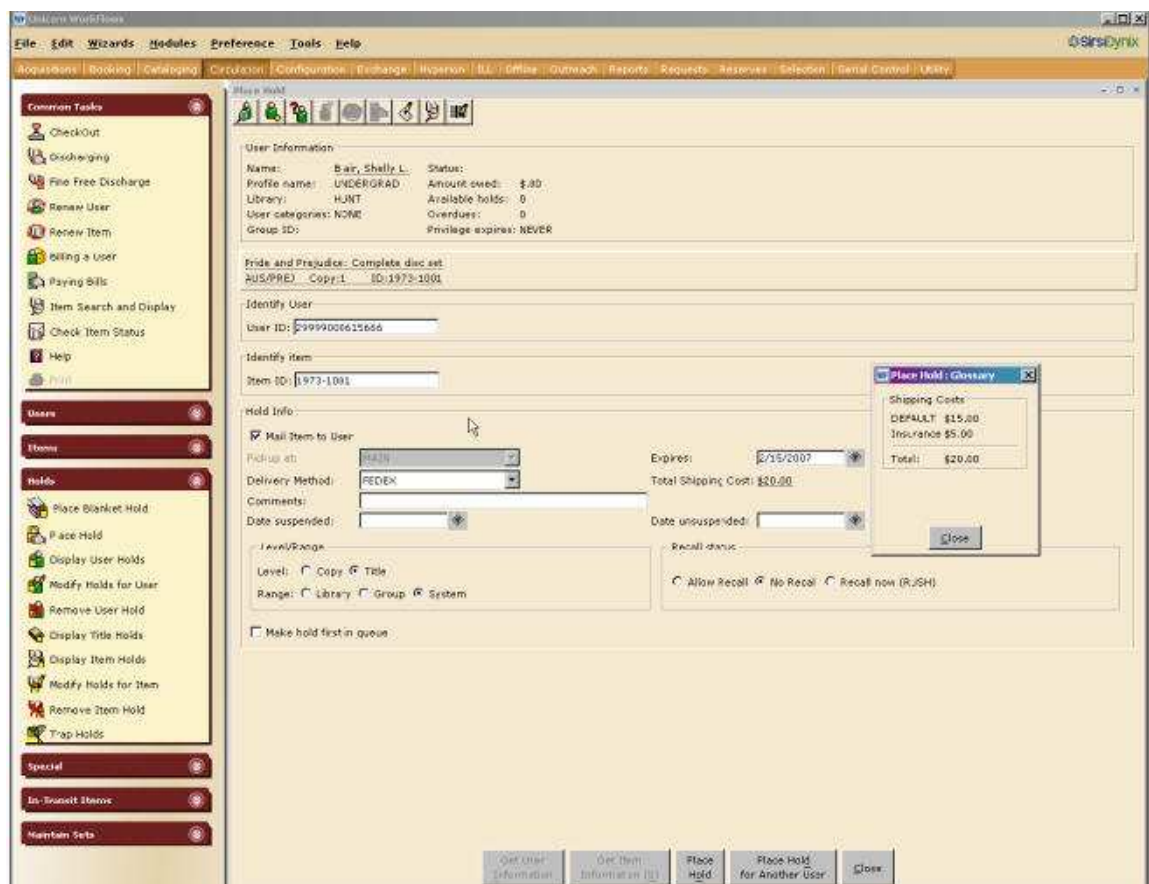
Nie sposób w jednym artykule opisać wszystkich opcji programu. Pracowników bibliotek pozytywnie powinien rozczarować bardziej „windowsowy” wizaż modułów, możliwość pracy z programem bibliotecznym w miejscach, gdzie brak dostępu do internetu, szybki transfer danych. Uproszczony ma być też panel administracyjny i szczegółowe nadawanie uprawnień do poszczególnych funkcji w obrębie modułów. Pracowników oddziałów opracowania uspokoić może fakt, że nowy system przystosowany został w całości do formatu MARC21 i protokołu Z39.50 – jednakże rozstaną się oni z charakterystycznym czarnym ekranem, na którym widniały jedynie pola i podpola. Rome będzie bardziej przyjazny, o budowie blokowej, prostszy, także dla początkujących katalogerów.

⁶ The New Technology Platform. <<http://www.sirsidynix.com/Resources/Pdfs/Solutions/Products/Rome.pdf>> [dostęp: 2007-05-28].

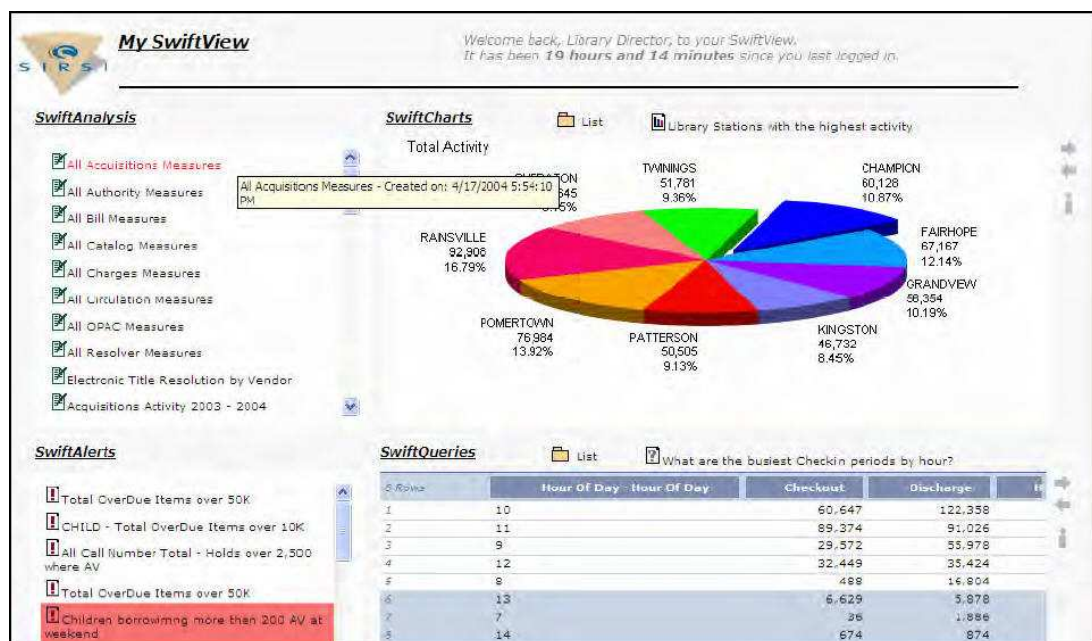
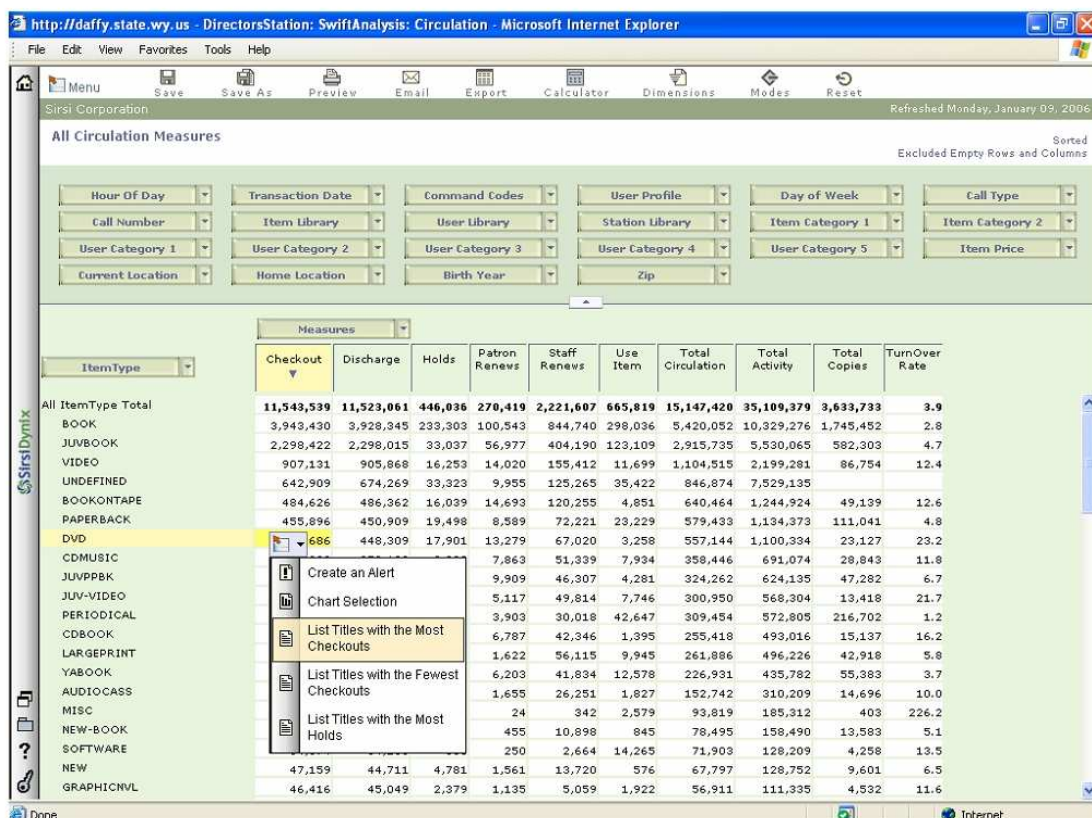
⁷ T. Bigham. An Introduction to Rome. <http://library.hud.ac.uk/wikis/dug_files/secure/sd_barcelona/TalinEMEA_5.2.07.ppt> [dostęp: 2007-05-28].

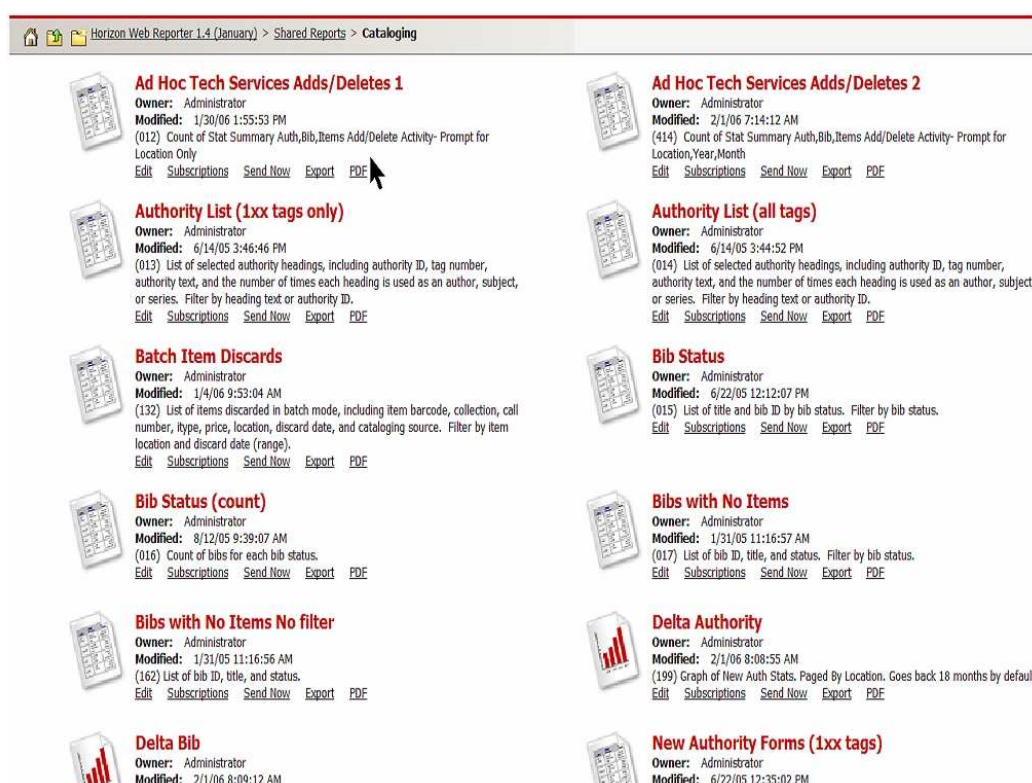
Wszystkie zrzuty ekranowe pochodzą z materiałów dydaktycznych firmy SirsiDynix udostępnionych na stronie: <http://www.sirsidynix.com>. [przyp. PK]

Pewnego rodzaju innowację firma Sirsi Dynix przygotowuje dla dyrektorów, managerów bibliotek, analizatorów. W „Rzymie” przygotowany zostanie specjalny panel statystyczny, dzięki któremu otrzymają oni bogaty dostęp do informacji o własnej bibliotece bez konieczności wykorzystywania dodatkowego oprogramowania.

W panelu Director`s Station zawarte będą raporty finansowe, ale także bieżące informacje o ilości książek wypożyczonych, listach najczęściej wypożyczanych tytułów – pełen wykaz danych przygotowanych do analizy. Aby były one bardziej przyswajalne twórcy postarali się o wzbogacenie go przestrzennymi wykresami i tabelami, które mają nie tylko urozmaicić, ale także pomóc w przygotowaniu prezentacji multimedialnych z wykorzystaniem uzyskanych informacji. Dla bezpieczeństwa – moduł ten będzie zainstalowany tylko na komputerach osób uprawnionych. Nie oznacza to jednak, że Rzym zablokuje dostęp do danych z reguły otwartych dla pracowników. Popularne w dzisiejszym Horizonie raporty statystyczne Ad Hoc zostaną zastąpione przez tzw. Web Reporter.

W Rzymie zwiększy się ich ilość, generowanie i obsługa ma być prostsza, a administratorzy będą mogli dostosowywać je do potrzeb konkretnej biblioteki, tworzyć nowe lub modyfikować stworzone przez SirsiDynix⁸. Istotnym ułatwieniem dla pracowników będzie praca z systemem bibliotecznym poprzez zwykłą przeglądarkę internetową, za pomocą której

⁸ J. Dickson. Rome technical overview.

<http://library.hud.ac.uk/wikis/dug_files/secure/sd_barcelona/ThursCOAC_JohnEMEA_5.2.07.ppt> [dostęp: 2007-05-28].

połączą się oni z bazą danych. Niepotrzebne stanie się więc instalowanie „klienta” na komputerach personelu.

Rome dla czytelników

Wprowadzanie zintegrowanego systemu bibliotecznego, prócz innowacji dla personelu z reguły niesie też wielkie zmiany dla czytelników. Na konferencji w Barcelonie dość szczegółowo podniósł tę kwestię Dave Pattern, bibliotekarz systemowy z Uniwersytetu w Huddersfield. W swojej prezentacji skupił się on na analizie – jakie przeglądarki, czyli tzw. OPAC (Online Public Access Catalog) powinny być standardem w bibliotece XXI wieku. Przeprowadzone przez niego badania wykazały, że dzisiejsi użytkownicy przeszukiwarek internetowych nie są zainteresowani wyłącznie informacją bibliograficzną oraz lokalizacją egzemplarzy. Od początku pojawienia się w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych ostatniego stulecia katalogów on-line zmieniły się stawiane wobec niego wymagania ze strony czytelników. Kiedyś świadczyły one o nowoczesności biblioteki, ułatwiały pracę wyszukiwawczą ograniczając czas i konieczność przeglądania katalogów kartkowych. Dziś, w bibliotekach skomputeryzowanych, zautomatyzowanych, większość badanych opowiada się za przekształceniem dotychczasowego, ograniczonego OPAC`a w szeroki portal wiedzy⁹. Czytelnicy chcą uzyskiwać szersze informacje o zawartości materiałów, abstraktach, spisach treści, widokach okładek. Zainteresowani pełnym obrazem księgozbioru optują za skanowaniem katalogu kartkowego. Istotne jest dla nich umieszczanie opinii o książkach od czytelników, którzy daną pozycję już przeczytali, chcą dodawać komentarze i prowadzić ranking książek najczęściej wypożyczanych¹⁰.

System biblioteczny Rome w swoich założeniach nie tylko zamierza sprostać przedstawianym postulatam, ale iść naprzód w łączeniu tradycyjnych katalogów on-line oraz nowoczesnych źródeł wiedzy. Tradycyjny OPAC zostanie zastąpiony przez Enterprise Portal Solution (EPS), czyli rozbudowane narzędzie skupiające w sobie trzy zasadnicze elementy: wyszukiwarkę, rooms (pokoje) oraz dodatkowe moduły – tworzone w zależności od potrzeb konkretnej biblioteki.

Katalog on-line da dostęp zarówno do prostego, jak i bardzo złożonego formułowania zapytań. Dzięki krzyżowemu wykorzystywaniu indeksów wyszukiwawczych czytelnik będzie mógł składać szczegółowe pytania do bazy, a wyniki będą odpowiadać jego oczekiwaniom.

⁹ K. Antelman, E. Lynema, A Pace. Toward a 21st Century Library Catalog. Information Technology and Libraries 25(3):pp. 128-139. < http://www.lib.ncsu.edu/staff/kaantelm/antelman_lynema_pace.pdf > [dostęp: 2007-05-28].

¹⁰ D. Pattern. Futute of the OPAC. <<http://library.hud.ac.uk/barcelona/opac2.ppt>> [dostęp: 2007-05-28].

Nadrzędnym celem jest takie skonstruowanie przejrzystości katalogu, by uniknąć tzw. pustych wyników, czyli sytuacji, gdy czytelnik nie uzyska żadnej informacji. Wyszukiwarka będzie gromadziła materiał statystyczny najczęściej używanych indeksów, poszukiwanych materiałów, wypożyczanych książek, co jeszcze bardziej je zareklamuje. Dzięki łatwiejszemu linkowaniu czytelnicy będą mogli korzystać ze źródeł zdigitalizowanych, a o wszystkich uwagach, komunikatach, przypomnă lub poinformujă przygotowane alerty. Pomocă w zbieraniu literatury przedmiotu stanie się moŹliwość zapisywania wyszukiwanych pozycji w tymczasowym pliku uŹytkownika, z ktôrego, po zakoŹczeniu pracy, ten będnie mógł wygenerować bibliografię i przesłać jă na swojă skrzynkę mailowă, zapisać na nośniku w formacie html, pdf lub wydrukować.

ADVANCED_SEARCH		
words or phrase	<input type="text"/>	And
author	<input type="text"/>	And
title	<input type="text"/>	And
subject	<input type="text"/>	And
series	<input type="text"/>	And
periodical title	<input type="text"/>	
<div>SearchReset</div>		
library:	Academic Libraries	
language:	ANY	
format:	ANY	
type:	ANY	
location:	ANY	
item category1:	ANY	
item category2:	ANY	
pubyear:	<input type="text"/>	
sort by:	None	

QUICK_SEARCH

words or phrase

Search

library:

Academic Libraries

Power Search

Recommended Reading

[PEN/Faulkner Award \(Fiction\)](#)
[Pulitzer Prize for Biography](#)
[Pulitzer Prize for History](#)
[Pulitzer Prize for Nonfiction](#)
[Pulitzer Prize for Fiction](#)
[MORE](#)

Best Sellers

[Phi Beta Kappa Selections](#)
[University Press](#)
[Scholarly History](#)
[Scholarly Humanities](#)
[New York Times Business](#)
[MORE](#)

Library Info

[Hours](#)
[New Books](#)
[Study Carrels](#)
[News and Events](#)

Highest Interest Items

Title: [The Adams-Jefferson letters](#)
Author: [Joyce, James, 1882-1941.](#)
Subject: [Buddhism--China--Tibet.](#)
[MORE](#)

user ID:

PIN:

Login to iLink

Login with user ID:MARK
 to see patron access

EPS, podobnie jak Horizon Information Portal, stawia na personalizację użytkowników. Gość (guest) otrzyma oczywiście dostęp do katalogu on-line, czyli opisu bibliograficznego i informacji o egzemplarzu. Założenie konta w bibliotece i pierwsze załogowanie się do EPS poprzez zadanie kilku prostych pytań oraz zapisaniu odpowiedzi dostosuje portal do indywidualnych preferencji użytkownika. Profil domyślny będzie mógł być stworzony na podstawie wieku, indywidualnych zainteresowań, zaawansowania technicznego i innych kryteriów. Personalizacja numerem karty bibliotecznej i identyfikatorem osobistym da jednak dostęp nie tylko do składania zamówień bądź rezerwacji, ale poinformuje o nowościach otrzymanych przez bibliotekę, z dziedzin wybranych przez użytkownika, ustawi możliwości wyszukiwawcze według kryteriów wcześniej ustalonych, pozwoli na wpisywanie komentarzy, opinii, branie udziału w ankietach, rankingach książek, a także dostosowaniu samego wyglądu portalu. SirsiDynix nie wprowadza w tym przypadku zmian rewolucyjnych. W internecie rozszerzony mechanizm personalizacji jest już normą. Portale w sposób ciągły monitorują preferencje użytkownika i dostosowują profile kont pocztowych, wyszukiwarek zgodnie z wynikami tych obserwacji. Proces ten realizowany jest m.in. poprzez sporadyczne zapytania typu „Więcej na ten temat?”.

Nowością portalu EPS będzie pojawienie się tzw. rooms – czyli tematycznych pokoi, w których czytelnik znajdzie szeroko pojęte informacje dotyczące wybranej przez siebie dziedziny.

EASTMAN
MEMORIAL LIBRARY

 Welcome to Eastman Memorial Library

[Ask A Librarian](#) [About Rooms](#) [Home](#)

Explore a Room

Home

- ▶ Audiences
- ▶ Careers & Employment
- ▶ Entertainment Room
- ▶ Family Health & Fitness
- ▶ Food & Drink
- ▶ Genealogy & Family History
- ▶ Home Improvement
- ▶ Parenting
- ▶ Personal Finance & Investing
- ▶ Reading Room
- ▶ Reference
- ▶ Travel & Tourism
- ▶ KSA

☒ Search All
☐ Search Resource
 Limit Opac by:
 Match on:

[Advanced Catalog Search >>](#)

[Home](#)

Library Catalog

 P92 .R9 M5

Database

Monotonici
Banach sp

Explore a Room

Home

- ▶ Audiences
- ▶ Careers & Employment
- ▶ Entertainment Room
- ▶ Family Health & Fitness
- ▶ Food & Drink
- ▶ **Genealogy & Family History**
 - ▶ Fundamentals
 - ▶ Researching
 - ▶ Presentation & Preservation
- ▶ Home Improvement
- ▶ Parenting
- ▶ Personal Finance & Investing
- ▶ Reading Room
- ▶ Reference
- ▶ Travel & Tourism
- ▶ KSA

How Do I...

- ? Find Help on Research Basics?
- ? Find Organization Tips for Research?
- ? Search for Immigration Records?
- ? Find Birth, Marriage or Death Records?
- ? Record Oral History?
- ? Design a Family Tree?
- ? Preserve My Records?
- ? Find Libraries & Archives?
- ? Search for Religious Records?
- ? Get Access to Helpful Research Tools?

☒ Search All
☐ Search Resource
 Limit Opac by:
 Match on:
[Advanced Catalog Search >>](#)

[Home -> Genealogy & Family History](#)

[Browse History](#)

Cultural History

Asian Americans
Part of understanding your family history is understanding the cultural context in which your ancestors lived. Explore these sites to learn about Asian-American cultural history. [More](#)

Related Topics

- Asian Pacific American History & Culture
- Asia on Geographia.com
- Timelines of Asia
- Japanese Cultural History
- Japanese American Internment

The Titanic: Too Many Left Behind

Overseas Travel

Guides and Resources

- **National Archives**
This U.S. government site can get you started on your family research!
- **Genealogy Records**
Search census records and records of individual states - all for free!
- **Jewish Genealogy**
Visit this comprehensive site on Jewish Genealogy research!

Adoption Records

Reunion Registries
Adoption.com
Long Lost Family
International Reunion Registry

Did You Know?

Oldest U.S. Cemetery in
Grove Street Cemetery, New Haven, Conn.
The oldest charters in the country. Gravestone transcriptions are available on their website. Check It Out!

Contact the Library

Można określić go małym portalem, w którego redakcję mogliby włączyć się specjaliści dziedzinowi. Znajdować się tam będą nie tylko informacje o najciekawszych, zdaniem bibliotekarzy lub czytelników, książkach z wybranego tematu, ale także bogactwo linków do dziedzinowych stron www, znalezione w sieci informacje, a także napisane na ten temat artykuły. Dzięki nim biblioteczny EPS będzie bardziej „żywy” i bardziej nastawiony na preferencje czytelników. Będzie mógł także służyć wymianie myśli oraz komentarzy między czytelnikami, a przez poznanie ich opinii ukierunkowywać pracę bibliotekarzy. Ideą EPS jest to, by odbiorcy, internauci traktowali go jako źródło wiedzy i regularnie go odwiedzali. Kanały RSS zapewnić mają regularną informację o nowościach, a dodatkowe moduły umożliwią przeprowadzanie szkoleń e-learningowych.

W internecie pojawiają się nowe mechanizmy przeszukiwania zawartości dokumentów cyfrowych nietekstowych takich jak pliki audio i wideo oraz ilustracje. Już dwa lata temu Dynix zamierzał, na potrzeby Corinthiana, wykupić licencję na użytkowanie tych silników wyszukiwawczych i zaimplementować je w Horizon Digital Library¹¹. Rzeczą oczywistą jest, że SirsiDynix będzie kontynuatorem idei Dynixa. Dzisiejszy świat nowoczesnych źródeł informacyjnych dąży do jak największego uproszczenia i ujednolicenia technologii. EPS umożliwi pełnotekstowe przeszukiwanie, przechowywanie oraz obsługę dokumentów cyfrowych oraz udostępni szeroki zakres opcji wyszukiwawczych. Dzięki temu linkowanie dokumentów cyfrowych będzie bardziej płynne, a umieszczenie źródeł w jednej platformie ułatwi ich wykorzystanie.

W ostatnim czasie obserwuje się zwiększenie ilości wszelkiego typu typów urządzeń bezprzewodowych. Portal będzie w stanie zaadoptować swój wygląd w zależności od urządzenia dostępowego. Podstrony będą automatycznie dopasowywać się do rozdzielczości mniejszych ekranów, tak aby w każdym urządzeniu dostępna była pełna funkcjonalność portalu. Dzięki tym zabiegom użytkownicy mniejszych urządzeń z łącznością bezprzewodową: PDA lub nawet telefonów komórkowych będą mogli w prosty sposób skorzystać z Enterprise Portal Solution¹².

Najważniejszą cechą takiego spojrzenia na biblioteczny katalog powinna być, pomimo wielości funkcji, zdecydowana prostota i intuicyjność w pracy z nim. Czymś irracjonalnym jest prowadzenie szkoleń z pracy w wyszukiwarce. Każda strona internetowa, OPAC, bądź

¹¹ M. Majorkowski, G. Jacobs. Op. cit.

¹² Enterprise Portal Solution. <<http://www.sirsidynix.com/Solutions/Products/portalsearch.php#eps>> [dostęp: 2007-05-28].

tak rozbudowane narzędzie, jakim stanie się EPS – powinny być tak zredagowane, by nowa osoba odwiedzająca stronę bez większych problemów poradziła sobie z jego obsługą.

Nowy system zawiera też zupełną nowość dla czytelników, którzy pozbawieni są dostępu do internetu. SirsiDynix Voice Automation (SVA) będzie telefonicznym, automatycznym połączeniem z biblioteką. Podobne narzędzia wykorzystują już sieci banków, czy operatorzy telefonii komórkowej. Po personalizacji będzie można otrzymywać najświeższe informacje z biblioteki oraz sprawdzić pojemność konta, daty zwrotu książek, kwoty aktualnie naliczonych kar. W kolejnych wersjach narzędzie zostanie wzbogacone o możliwość automatycznej prolongaty książek bez konieczności udawania się do wypożyczalni. Spełni to postulat biblioteki otwartej i dostępnej 24 godziny.

Czy biblioteki są gotowe na Rzym ?

Biblioteki potrzebują nowej jakości. Wystarczy przyrzeć się statystykom i zmieniającym się oczekiwaniom czytelników, by wysnuć wniosek, że biblioteka, to już nie budynek, nie tylko wypożyczalnia książek, nie tylko czytelnie i wolny dostęp do półek. Wspomina o tym Lidia Derfert-Wolf podkreślając, że zmieniły się koncepcje w sposobach i metodach dostarczania usług. „(...) Elektroniczną postać przybrały duże części zbiorów i warsztatów informacyjnych, przede wszystkim katalogi biblioteczne. Bardziej wymagający stali się użytkownicy, którzy – często z odległych miejsc – oczekują wszystkiego on-line. Z chwilą pojawienia się sieci komputerowych łatwiejsze stało się informowanie o bibliotece i jej zasobach drogą elektroniczną, nie tylko w postaci tekstowych informacji na witrynie WWW, ale również multimedialnych samouczków. Pomocą w wyszukiwaniu źródeł spoza macierzystej biblioteki są wykazy interesujących linków, często w postaci usystematyzowanych katalogów tematycznych czy podręcznych „informatoriów”¹³. Koncepcja ta nie mogła pozostać bez odpowiedzi ze strony producentów oprogramowania bibliotecznego. Dzisiejszy czytelnik biblioteki akademickiej teoretycznie wcale nie musiałby pojawiać się w murach biblioteki, gdyby podręczniki, skrypty mógł zamawiać elektronicznie lub korzystać z nich w bibliotece cyfrowej. Zajęcia z przysposobienia bibliotecznego oraz szkolenia z zakresu najnowszych źródeł elektronicznych nie musiałyby odbywać się w murach biblioteki, gdyby opracowany został warsztat szkoleń na platformach e-learningowych.

¹³ L. Derfert – Wolf Elektroniczne usługi informacyjne typu pytanie-odpowiedź - światowe trendy i doświadczenia bibliotek. W E-Lis. E-prints in Library and Information Science.
<http://eprints.rclis.org/archive/00005486/01/derfert_uslugi.pdf> [dostęp: 2007-05-28].

Czy istnieją realne zagrożenia z wdrożenia nowych rozwiązań, jakie daje chociażby w prognozach zintegrowany system biblioteczny Rome? Oczywiście, podstawowym problemem może stać się skostniała mentalność przy analizie bibliotecznych statystyk. Z obserwacji wynika, że bibliotekarze, których misja zmienia się ku bardziej brokerskiej, w pierwszym okresie czasu mogą mieć trudność w docenieniu wkładu swojej pracy – o ile bowiem łatwo zliczyć opracowane rekordy bibliograficzne, wypożyczone książki – o tyle bardzo trudno udzielone informacje. Można się obawiać, że brak fizycznej obecności czytelnika, a wzrost kierowanych do bibliotekarzy zapytań poprzez pocztę elektroniczną, telefony, komunikatory nie zostanie należycie odebrany i doceniony przez zarządzających uczelniami. Ci bowiem, na skutek zmniejszającej się liczby odwiedzających, mogą ograniczać środki na rzecz biblioteki. Dlatego pierwszy okres tej nowej ery bibliotekarstwa będzie musiał zmieniać orientację i kierować ją ku nowoczesnym zdobyczom techniki, traktować internet, maile, komunikatory nie w kategoriach zabawki studentów, z którą trzeba walczyć, a wręcz przeciwnie, jaką można i powinno się wykorzystać – także w pracy bibliotecznej.

Niewątpliwie przedstawione powyżej innowacje Romy mogą wzbudzić zachwyt użytkowników i pracowników. Przy okazji superlatywów należy wspomnieć o wyzwaniach jakie zostaną postawione przed bibliotekarzami. To do nich w większym stopniu będzie należała redakcja tematycznych pokoi portalu EPS, a co za tym idzie, zostając ich gospodarzami będą musieli dokładać wszelkich starań, by zapewnić dynamikę, rzetelność i jakość udzielanych informacji. Nowy bibliotekarz zostanie zatem określony mianem e-teachera, który udzieli dostępu do informacji, zredaguje ją, podzieli się wiedzą i wykorzysta przy tym najnowsze technologie. Wyzwania współczesności, to, że personel nie będzie musiał kontaktować się z czytelnikiem osobiście, a wirtualnie, zmuszają do zmiany nastawienia na bibliotekę, która bez tłumów jakby traciła coś ze swego ducha i piękna. Dziś jednak ku takiej orientacji zwraca się świat, a biblioteki nie mogą od niego uciekać.

Trudno jednoznacznie odpowiedzieć czy biblioteki już są gotowe na zintegrowany, tak unowocześniony system biblioteczny. Każda biblioteka powinna na to pytanie odpowiedzieć sobie sama. Z jednej strony nasuwa się myśl czy posiada ona przygotowany sprzęt, by sprostać wymaganiom parametrów technicznych potrzebnych do instalacji oraz sprawnego funkcjonowania systemu, ale nie można na tym poprzestać. Ważniejszym problemem jest bowiem zmiana mentalności i pozytywne nastawienie kadry zarządzającej i wszystkich pracowników na coś zupełnie nowego, gdyż Rzym, to nie kolejny upgrade Horizona. Odrzucenie schematów, dotychczas stosowanych reguł, uproszczenie procedur i otwartość na pojawiające się zadania powinny charakteryzować bibliotekarzy XXI wieku. W przeciwnym

razie Rome będzie tylko innym systemem, napisanym w języku java, którego potencjalnych funkcji i unowocześnień w obawie przed rewolucją w bibliotece nie będzie się wprowadzać. Biblioteka z Rzymem musi zapewnić jeszcze wyższą jakość usług bibliotecznych, a wpływ na to mają głównie, jak pisze Joanna Kamińska z Uniwersytetu Śląskiego, zatrudnieni w niej pracownicy. Według niej, (...) zrozumienie tej zasady i wdrożenie jej w praktyce działalności biblioteki jest niezbywalnym warunkiem wysokiej jakości jej pracy. Bibliotekarze mają bezpośredni wpływ na wszystkie procesy zachodzące w bibliotece, to oni decydują również o wykorzystaniu materialnych środków jakimi dysponuje biblioteka. Tylko przy zaangażowaniu wszystkich pracowników biblioteka zdoła opracować i wdrożyć system zapewnienia wysokiej jakości usług bibliotecznych”¹⁴. Stąd szybkie i pełne wdrożenie w bibliotekach nowoczesnego systemu bibliotecznego, w tym przypadku systemu Rome, paradoksalnie nie zależy wyłącznie od wkładu pracy bibliotekarza systemowego, jego zespołu oraz oddziału komputeryzacji, lecz od wszystkich agend bibliotecznych.

Przygotowując się do zrealizowania wizji biblioteki jeszcze bardziej zautomatyzowanej konieczne jest uczynienie refleksji nad bibliotekarskim obrazem świata. Głównym problemem zaciemniającym go jest przekłamywanie rzeczywistych potrzeb i sugestii czytelników. Bibliotekarz często za wszelką cenę chce uszczęśliwić użytkownika informacjami, których ten nie potrzebuje, a które często wprowadzają chaos informacyjny. Pracownik biblioteki czuje się dowartościowany wypełnieniem swojej misji, ale zapomina o tym, że nie może patrzeć na przychodzących wyłącznie przez pryzmat swojej osoby, czyli w większości absolwenta studiów bibliotekarskich. Stąd jeśli personel będzie przygotowywał portal EPS unikać należy stwierdzeń, że kilkanaście indeksów wyszukiwawczych na pewno się przyda, jeśli poprzedzające badania wykażą, że połowa z nich nie była dotąd wcale wykorzystywana. Nie można mnożyć komunikatów i alertów oraz instrukcji, jeśli od użytkowników uzyska się informacje, że taka forma powiadomień zupełnie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Jeśli na platformie będzie się chciało wprowadzać elementy Web 2.0 – coraz bardziej popularne w Stanach Zjednoczonych, należy wprawdzie prześledzić, czy znajdują one swoich zwolenników także w polskim środowisku akademickim. Bibliotekarze nie mogą tworzyć i zmieniać tylko dla siebie, ale przede wszystkim dla tych, dla których biblioteka została powołana, i którzy są głównymi odbiorcami usług, zapisanymi w misji instytucji.

¹⁴ J. Kamińska. Pracownicy biblioteki jako ważny czynnik wpływający na jakość usług bibliotecznych. W: Nowoczesne koncepcje zarządzania w organizacjach non profit. Pod red. A. Chodyńskiego, M. Huczka, I. Sochy. Sosnowiec 2005 (Wyższa Szkoła zarządzania i marketingu) s.103.

Dla Keitha Struges, prezydenta zjednoczonej firmy SirsiDynix głównym celem jej działania jest stworzenie systemu nowego, lepszego, bardziej służącego klientom. Według niego to właśnie buduje siłę firmy, zapewnia pozytywny i obiecujący kierunek ku przyszłości. Biblioteki XXI wieku potrzebują czegoś, co odmieni ich oblicze, dostarczy najnowszych technologii, wskaże kierunek ku przyszłości. Dzisiejszy świat stawia na jedność. Zatem w misji systemu Rome nie mogło zabraknąć refleksji i nad tym punktem. Managerowie firmy, zbudowanej z połączenia dotychczasowych dwóch, skupili więc swoje zadania i założenia programowe w jednym zdaniu: Jedna wizja, jedna platforma, jedna społeczność – Moc jedności. Nie da się ukryć odwołania z jednej strony do fuzji firm, konieczności powołania nowego zarządu, pewnych niewiadomych z jakimi takie rozwiązania zawsze są związane. Istotniejsze jest jednak drugie, praktyczne odniesienie tego hasła.

Bibliotekarzy pracujących w Horizonie i Unicornie powinna połączyć *nowa*, jeszcze lepsza wizja budowania stałego oprogramowania i urozmaicania przez to bibliotecznej oferty usługowej dla użytkowników. Będzie ona możliwa do realizacji przy wdrażaniu *nowej* i ujednoliconej platformy zintegrowanego systemu bibliotecznego. To wszystko zaś przyczyni się do rozwoju *nowego* społeczeństwa informacyjnego, dla którego bibliotekarze pracują, którą wspólnie z użytkownikami tworzą. Tylko współdziałanie tych elementów może zbudować „power of one”, prawdziwą moc jedności.